

Aftale om

Reform af professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne i Danmark

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet.

* * *

(1) Uddannelse er en fundamental del af vores demokrati. Det skaber muligheder for den enkelte og former vores samfund. Det styrker sammenhængskraften og gør os i stand til at træffe kloge beslutninger i fællesskab.

(2) De professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser er en central del af det videregående uddannelsessystem og bidrager til, at vi har dygtige medarbejdere i en lang række fag inden for både den offentlige og private sektor. Hvis danske virksomheder og den offentlige velfærdssektor skal have adgang til den kvalificerede arbejdskraft, de har brug for, skal uddannelserne til eksempelvis sygeplejerske, pædagog og datamatiker styrkes, og de studerende skal klædes bedre på til den virkelighed, der venter dem efter endt uddannelse.

(3) Partierne er enige om, at der skal prioriteres midler til at gøre de professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser til mere attraktive uddannelsesvalg med flere forskellige uddannelsesveje og udviklingsmuligheder gennem hele livet.

(4) Reformen skal bidrage til at skabe et uddannelseslandskab, hvor der er bedre balance mellem forskellige slags uddannelser, og hvor der er attraktive uddannelser i hele landet. Et mere fleksibelt uddannelseslandskab med flere muligheder, og hvor alle uddannelser åbner døre til at uddanne og udvikle sig gennem hele arbejdslivet.

(5) Partierne er enige om, at hovedformålet med reformen er at styrke kvaliteten og det faglige niveau på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne. Partierne noterer sig, at Uddannelses- og Forskningsstyrelsen fastsætter adgangskrav til uddannelserne efter indstilling fra uddannelsesinstitutionerne. Dette er blandt andet med henblik på at understøtte, at de studerende har de nødvendige faglige forudsætninger for at gennemføre de uddannelser, de opnår adgang til. Aftalepartierne er enige om, at man med denne reform ikke sænker adgangskravene til professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne.

(6) Reformen omfatter ikke uddannelserne på det maritime område og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

* * *

(7) Denne aftale indeholder reformens overordnede indhold, herunder en ny tilrettelæggelse af professionsbacheloruddannelserne, nye uddannelsesmuligheder på erhvervsakademiuddannelsesområdet, prioriteringer i uddannelseskvaliteten, etablering af nye uddannelsesveje og nye efter- og videreuddannelsesmuligheder, herunder nye professionsmasteruddannelser på professionshøjskolerne, flere engelsksprogede uddannelsespladser, udvikling og implementering af reformelementerne samt reformøkonomi.

Kvalitetsløft og ny tilrettelæggelse af professionsbacheloruddannelserne

(8) Professionsbacheloruddannelserne er afgørende for, at der uddannes kvalificerede medarbejdere til vores velfærdssamfund og det private arbejdsmarked. Partierne vil derfor prioritere et grundlæggende og bredt løft af det professionsrettede, videregående uddannelsesområde.

(9) Partierne er enige om, at professionsbacheloruddannelserne i højere grad skal have fokus på professionsfagligheden og den praksis, uddannelserne retter sig mod. Undervisningen skal i højere grad tage udgangspunkt i praksisnære problemstillinger og de færdigheder, de studerende får brug for i dagligdagen efter endt uddannelse. Der skal være en tydelig sammenhæng mellem praktikforløbene og undervisningen på uddannelsesinstitutionerne, så undervisningen er baseret på erfaringer fra praksis, og de studerendes læringsudbytte af praktikperioderne styrkes. Ud over at understøtte, at de studerende opnår de nødvendige faglige kompetencer og kvalifikationer, skal professionsbacheloruddannelserne bidrage til at fremme demokratisk dannelse, herunder interesse for og evne til aktiv deltagelse i et demokratisk samfund, som grundlag for de studerendes opgavevaretagelse som fagprofessionelle i mødet med borgerne.

(10) For at understøtte mere praksisrettede professionsbacheloruddannelser er partierne enige om, at det nuværende bachelorprojekt fremover skal have karakter af en kortere, mere praksisrettet professionsfaglig bacheloreksamen. Ligeledes er partierne enige om, at omfanget af eventuelle ikke-praksisorienterede teoretiske elementer skal undersøges og reduceres, hvor det viser sig relevant og under hensyn til at opretholde og styrke uddannelsernes kvalitet og niveau, herunder adgangen til videreuddannelse på kandidatniveau. Samtidig skal detailstyring med mange mål, der i dag ses på nogle uddannelser, fjernes og erstattes af overordnede formål, så kernefagligheden i højere grad kan komme i fokus.

(11) Partierne er enige om, at professionsbacheloruddannelserne samlet set fremover tilrettelægges med 15 færre ECTS i forhold til i dag blandt andet som følge af en kortere, afsluttende opgave og en enklere studieindretning.

(12) Den nye tilrettelæggelse omfatter alle professionsbacheloruddannelser med undtagelse af diplomingeniøruddannelserne og professionsbacheloruddannelsen i bygningskonstruktion (bygningskonstruktør) samt professionsbacheloruddannelser, der i dag er af tre års varighed (180 ECTS). En række af elementerne, herunder en kortere og mere praksisrettet afsluttende opgave, er allerede implementeret på læreruddannelsen i forbindelse med reformen af læreruddannelsen fra 2022. Der lægges således op til, at der tages stilling til spørgsmålet om tilrettelæggelsen af læreruddannelsen i 2028. Det vil være efter to gennemløb af den nye uddannelse. Partierne noterer sig, at læreruddannelsen er omfattet af et særskilt forlig.

(13) Uddannelser, der ikke er omfattet af den nye tilrettelæggelse, vil heller ikke være omfattet af prioriteringerne i reformen til højere kvalitet, mere simulations- og værkstedsundervisning, styrket praktik og nye muligheder for fri, praksisrettet efteruddannelse.

(14) Den nye tilrettelæggelse af professionsbacheloruddannelserne træder i kraft fra og med sommeroptaget 2026 med undtagelse af pædagoguddannelsen og sundhedsuddannelserne, hvor ikrafttrædelsestidspunktet er sommeroptaget 2027.

(15) Partierne er enige om, at alle professionsbacheloruddannelser fremover skal tilrettelægges, så de studerende afslutter deres uddannelse en måned tidligere. Den tidligere studieafslutning vil gælde for studerende, der påbegynder uddannelserne fra og med sommeroptaget 2025. Det betyder, at studerende omfattet af den nye tilrettelæggelse, jf. punkt 10-11, sammenlagt vil afslutte deres uddannelse tre måneder tidligere sammenlignet med i dag. Den fremrykkede studieafslutning gælder også for læreruddannelsen samt diplomingeniøruddannelserne, bygningskonstruktøruddannelsen og de treårige professionsbacheloruddannelser.

(16) Partierne er enige om at prioritere et markant kvalitetsløft af de omlagte uddannelser blandt andet i form af et løft af uddannelsestaksten. Prioriteringerne skal føre til konkrete kvalitetsforbedringer på uddannelserne som for eksempel flere undervisningstimer, mere feedback, undervisning på mindre hold, mere øvelsesbaseret undervisning eller mere værksteds- og simulationsundervisning.

(17) Tilsvarende er partierne enige om, at praktikforløbene på uddannelserne skal forbedres, så de studerende i højere grad oplever trygge og lærerige praktikforløb. Partierne vil derfor prioritere midler til et kvalitetsløft af praktikken på professionsbacheloruddannelserne til gavn for de studerende, herunder et styrket samarbejde mellem praktiksteder og uddannelsesinstitutioner, en styrket kobling mellem teori og praksis i uddannelserne og mere støtte og vejledning til de studerende i praktikperioderne.

(18) Praktikstederne i regioner og kommuner spiller en vigtig rolle som meduddannere af professionsbachelorstuderende på velfærdsområderne og derfor også i forhold til et kvalitetsløft af praktikken. I den forbindelse er det vigtigt for partierne, at de studerende under praktikken modtager løbende vejledning fra uddannede praktikvejledere. Målet er, at praktikstederne på pædagog- og socialrådgiveruddannelserne – evt. klynger af små praktiksteder – har tilknyttet en uddannet vejleder ligesom på sundhedsuddannelserne.

(19) Uddannelses- og Forskningsministeriet vil derfor indlede drøftelser med kommuner og regioner med henblik på at indgå en aftale om, at det er en forudsætning for at blive godkendt som praktiksted – eller klynge af små praktiksteder – på pædagog- og socialrådgiveruddannelserne, at der er tilknyttet praktikvejledere med en uddannelsesbaggrund, der svarer til den profession, som de studerende kommer fra, og som har gennemført praktikvejledermodul på 10 ECTS på henholdsvis den pædagogiske eller den sociale diplomuddannelse.

(20) På den baggrund afsættes der en reserve på 30 mio. kr. i 2027 stigende til 70 mio. kr. årligt i 2028-2030 og herefter 50 mio. kr. varigt til uddannelse af praktikvejledere, som kan supplere den nuværende aktivitet. Kommuner og regioner vil desuden kunne anvende en del af midlerne til at styrke indsatsen som meduddannere. Hensigten er, at midlerne skal udmøntes via bloktilskuddet. Det skal være muligt for private praktiksteder, for eksempel private dagtilbud, at få del i midlerne til uddannelse af praktikvejledere.

(21) Koblingen mellem teori og praksis i uddannelserne skal styrkes. Det kræver et tættere samarbejde mellem praktiksteder og uddannelsesinstitutioner om forberedelse, gennemførelse og bedømmelse af de studerendes praktikforløb, for eksempel via styrkede samarbejder mellem praktiksteder og uddannelsesinstitutioner, herunder gennem inddragelse af ikke-offentlige aktører på området. På den baggrund etableres en to-årig pulje til udvikling af nye praktikformater og udbredelse af god praksis på pædagog-, socialrådgiver- og sundhedsuddannelserne. Formålet er at udbrede eksisterende, succesfulde praktikformater og udvikle nye formater med fokus på at styrke de studerendes læringsudbytte i praktikken, herunder uddannelseshospitalet. Puljen vil kunne søges af kommuner eller regioner i samarbejde med professionshøjskoler.

(22) Undervisere med aktuelt kendskab til og erfaring fra praksis er afgørende for, at professionsfagligheden og koblingen til praksis kan styrkes i uddannelserne. Partierne bakker derfor op om det igangværende arbejde med at revidere stillingsstrukturen for undervisere ved erhvervsakademier og professionshøjskoler, hvor der blandt andet arbejdes på at tilføje opgaver i tilknytning til erhvervet/professionen til stillingsindholdet for lektorer, så de i højere grad kan holde sig opdaterede på blandt andet aktuelle teknologier og metoder i praksis, samt en ny mulighed for ansættelse af docenter med særligt fokus på praksis. Herudover bakker partierne op om det igangværende arbejde, hvor der afdækkes behov og muligheder for at etablere kombinationsstillinger med delt ansættelse i praksis og på en professionshøjskole eller et erhvervsakademi.

Særskilt løft af de velfærdsrettede uddannelser

(23) Partierne er enige om, at der er behov for en særskilt indsats i forhold til de professionsbacheloruddannelser, der retter sig mod centrale funktioner i velfærdssektoren. Partierne bag *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark (2023)* har derfor prioriteret 220 mio. kr. årligt fra 2025 stigende til 320 mio. kr. årligt fra 2029 til et løft af de velfærdsrettede professionsbacheloruddannelser.

En ny og bedre pædagoguddannelse

(24) Partierne er enige om, at der er behov for en ny og bedre pædagoguddannelse. Der prioriteres derfor midler til et særskilt kvalitetsløft af pædagoguddannelsen, så uddannelsesstaksten løftes til et væsentligt højere niveau end i dag. Kvalitetsløftet skal føre til konkrete kvalitetsforbedringer på pædagoguddannelsen som for eksempel flere undervisningstimer, mere vejledning og feedback, undervisning på mindre hold og mere øvelsesbaseret undervisning.

(25) Partierne er enige om, at pædagoguddannelsen ligesom i dag skal uddanne pædagoger til både social-, skole/fritids- og dagtilbudsområdet. Pædagoguddannelsen skal derfor fortsat indeholde specialiseringsretninger målrettet de tre områder. Partierne er enige om, at der skal være større fokus på den social- og specialpædagogiske faglighed i både uddannelsens fælles grundforløb og alle tre specialiseringsretninger.

(26) Partierne er desuden enige om, at de studerende skal starte på den mere specialiserede del af pædagoguddannelsen tidligere end i dag, hvor de første 70 ECTS af uddannelsen udgøres af en indledende fællesdel. Specialiseringsretningen skal således fremover påbegyndes efter 45 ECTS. Partierne er desuden enige om, at uddannelsesinstitutionerne i højere grad bør bruge mulighederne for at etablere udbudssteder, hvor alene den specialiseringsretning, der retter sig mod socialområdet, udbydes. Partierne har som politisk ambition, at der etableres fire til seks sådanne udbudssteder. Udbuddene kan understøttes af mulighederne for at lave særlige toninger og profiler for at tiltrække studerende, der ønsker en særlig socialpædagogisk profil. Der vil fortsat være en fælles grundfaglighed, som forbereder de studerende på grundlæggende pædagogik inden for alle områder. Efter to gennemløb af en ny pædagoguddannelse følges der op på, om uddannelsen samlet set klæder de studerende godt nok på i forhold til det socialpædagogiske område, samt i forhold til en eventuel påvirkning på rekrutteringen til dagtilbuds- og skole-/fritidsområdet.

(27) Musik kan medvirke til at skabe fællesskab og styrke læring og trivsel. Den kan engagere, stimulere bevægelse og kreativitet og vække glæde hos både børn, unge og udsatte uanset livsvilkår. Partierne er enige om at prioritere midler til at understøtte uddannelsesinstitutionernes mulighed for oprette særlige forløb og toninger med fokus på musik på både pædagog- og meritpædagoguddannelsen. Det kan for eksempel være særlige hold på meritpædagoguddannelsen målrettet personer med musiske kompetencer og forløb og toninger på den ordinære pædagoguddannelse med et særligt fokus på musik og musiske færdigheder. I forbindelse med arbejdet med den kommende kvalitetsaftale, *jf. pkt. 103*, følges der løbende op på, at de afsatte midler anvendes efter formålet.

(28) Den nuværende modulstruktur på pædagoguddannelsen afskaffes og erstattes med fag og semesterstruktur med pædagogikken som det bærende element. Samtidig skal de nuværende, specifikke videns-, færdigheds- og kompetencemål erstattes af få, overordnede formålsbeskrivelser.

(29) Det konkrete indhold på en ny og bedre pædagoguddannelse skal udvikles i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og centrale aktører omkring uddannelsen, herunder repræsentanter fra offentlige og private arbejdsgivere, arbejdstagere, undervisere og studerende, med henblik på første optag på en ny pædagoguddannelse ved sommeroptaget 2027.

Bedre uddannelser på sundhedsområdet

(30) Partierne er enige om at prioritere bedre professionsbacheloruddannelser på sundhedsområdet, blandt andet som opfølgning på anbefalingerne fra Kommissionen for Robusthed i Sundhedsvæsenet.

(31) Partierne er derfor enige om at prioritere et særskilt løft af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser, der i dag får de laveste undervisningstakster, så disse løftes til et væsentligt højere niveau end i dag. Det gælder fysioterapeut-, ergoterapeut-, ernæring og sundheds-, optometrist- samt psykomotorikuddannelserne. Der afsættes ligeledes midler til et løft af sygeplejerskeuddannelsen med særligt fokus på sundhedsinnovation, brug af nye teknologier samt teknologiforståelse. Endelig prioriteres der midler til flere og bedre simulations- og værkstedsfaciliteter på sundhedsuddannelserne med særligt fokus på sygeplejerskeuddannelsen i årene 2025, 2026 og 2027. Alle sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser, herunder sygeplejerske-, jordemoder-, radiograf- og bioanalytikeruddannelserne, får del i det generelle løft af uddannelsesstaksterne og løftet af grundtilskuddene til uddannelsesinstitutionerne, jf. pkt. 96.

(32) Der skal desuden skabes større fleksibilitet og sammenhæng mellem de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser. Partierne er derfor enige om, at uddannelserne i højere grad skal tilrettelægges, så det bliver nemmere at skifte spor til en anden sundhedsfaglig uddannelse, for eksempel via en mere koordineret tilrettelæggelse af semestre og praktikforløb på tværs af sundhedsuddannelserne.

(33) Partierne er enige om, at sundhedsuddannelserne skal styrke de studerendes kompetencer inden for det patient- og borgernære arbejde. Herunder er partierne særligt opmærksomme på, at det sundhedsfaglige indhold på optometristuddannelsen styrkes, så uddannelsen får et større klinisk fokus.

(34) Herudover skal der være en bedre koordinering og prioritering af efter- og videreuddannelser på sundhedsområdet, herunder både specialuddannelser og uddannelser udbudt af professionshøjskolerne.

(35) Udviklingen af sundhedsuddannelserne vil ske i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og centrale offentlige og private aktører omkring uddannelserne med henblik på første optag ved sommeroptaget 2027.

(36) Sygeplejerskeuddannelsen vil blive tilrettelagt, således at der fortsat tilvejebringes de uddannelsesmæssige rammer for, at det vil være muligt at ansætte sygeplejerskestuderende i den sidste lange praktikperiode, som det blev aftalt i forbindelse med *Trepartsaftale om løn og arbejdsvilkår* af december 2023.

En styrket socialrådgiveruddannelse

(37) Partierne er enige om, at der skal ske et markant løft af kvaliteten på socialrådgiveruddannelsen. Der prioriteres derfor midler til et særskilt kvalitetsløft af socialrådgiveruddannelsen, så uddannelsesstaksten løftes til et væsentligt højere niveau end i dag.

(38) Arbejdet med en styrket socialrådgiveruddannelse vil ske i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og centrale aktører omkring uddannelsen, herunder repræsentanter fra offentlige og private arbejdsgivere, arbejdstagere, undervisere og studerende, med henblik på ikrafttrædelse ved sommeroptaget 2026.

Tegnsprogs- og skrivetolkeuddannelsen

(39) Partierne er enige om, at der skal igangsættes en særskilt indsats i relation til professionsbacheloruddannelsen i dansk tegnsprog og skrivetolkning for at sikre uddannelse af det nødvendige antal kvalificerede tegnsprogs- og skrivetolke. Der igangsættes således et uddannelsesspecifikt udviklingsarbejde i relation til professionsbacheloruddannelsen i dansk tegnsprog og skrivetolkning med henblik på konkrete kvalitetsforbedringer af uddannelsen, der kan bidrage til at øge søgningen og reducere frafaldet på uddannelsen.

Kvalitetsløft og ny tilrettelæggelse på erhvervsakademiuddannelsesområdet

(40) Erhvervsakademiuddannelserne bidrager til kvalificeret arbejdskraft inden for produktion, industri, teknologi og på det merkantile område. Dermed er uddannelserne også centrale i forhold til at sikre, at der er medarbejdere med de rette kompetencer og en stærk faglighed inden for områder som grøn omstilling og it-sikkerhed, som i disse år får større og større betydning. Partierne er derfor enige om at styrke erhvervsakademiuddannelsesområdet.

(41) Partierne er enige om at give mulighed for at oprette nye, erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser af tre års varighed. Med de nye uddannelser får de studerende mulighed for et sammenhængende uddannelsesforløb i stedet for det nuværende, opdelt forløb med separate erhvervsakademi- og top-up-uddannelser. Partierne er således enige om en ny struktur på erhvervsakademiuddannelsesområdet, hvor der fra sommeroptaget 2028 ikke længere optages studerende på de eksisterende overbygningsuddannelser (top-up-uddannelserne), som derved udfases i deres nuværende form.

(42) Partierne er enige om, at ca. 15-20 pct. af det samlede, nuværende antal uddannelsespladser på erhvervsakademiuddannelserne omlægges til professionsbacheloruddannelser. Omlægningen vil ske i et udviklingsarbejde med uddannelsesinstitutionerne og centrale aktører omkring uddannelserne, herunder repræsentanter fra offentlige og private arbejdsgivere og arbejdstagere, med henblik på første optag på de nye uddannelser ved sommeroptaget 2028.

(43) Samtidig er partierne enige om, at der fortsat skal være et stærkt udbud af erhvervsakademiuddannelser. Aftalepartierne vil følge udviklingen, med henblik på at det samlede uddannelsesudbud blandt andet imødekommer arbejdsmarkedets behov for et balanceret udbud af både erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil løbende monitorere udviklingen i tillæg til den generelle styring af uddannelsesområdet og hvert femte år gøre status på niveauet for tilgang til erhvervsakademiuddannelserne.

(44) Herudover er partierne enige om, at der skal etableres nye, etårige overbygningsuddannelser (60 ECTS) for erhvervsakademiuddannede, hvormed de kan opnå professionsbachelorniveau. De nye overbygningsuddannelser skal bygge oven på grunduddannelserne og have en tydelig kobling til arbejdsmarkedet. Uddannelserne skal kunne påbegyndes to år efter afsluttet erhvervsakademiuddannelse og skal både kunne tages på fuld tid med SU og på deltid uden deltagerbetaling. Der gives mulighed for at oprette 100 studiepladser på de nye overbygningsuddannelser, hvor uddannelsen tages på deltid med sideløbende beskæftigelse, og som dimittenderne fra erhvervsakademiuddannelserne kan påbegynde inden for to år efter afsluttet erhvervsakademiuddannelse. Efter tre årganges optag på de etårige overbygningsuddannelser vurderes erfaringerne med initiativet. De nye overbygningsuddannelser vil træde i kraft ved sommeroptaget 2028.

(45) Partierne er herudover enige om, at alle erhvervsakademiuddannelser fremover skal tilrettelægges, så de studerende afslutter deres erhvervsakademiuddannelse en måned tidligere. Den tidligere studieafslutning vil gælde for studerende, der påbegynder erhvervsakademiuddannelserne fra og med sommeroptaget 2025.

(46) Partierne er enige om at prioritere et markant kvalitetsløft af erhvervsakademiuddannelserne blandt andet i form af et løft af uddannelsesstaksten. Prioriteringerne skal føre til konkrete kvalitetsforbedringer på uddannelserne som for eksempel flere undervisningstimer, mere feedback, mere øvelsesbaseret undervisning, løft af undervisernes kompetencer eller mere værksteds- og simulationsundervisning.

(47) For at understøtte, at de studerende klædes på med de nødvendige praktiske forudsætninger for at gennemføre en erhvervsakademiuddannelse, er partierne enige om, at der fra og med sommeroptaget 2026 skal etableres værkstedskurser (praktikum) på de tekniske erhvervsakademiuddannelser for studerende, der ikke kommer med en erhvervsuddannelse. Det afklares, i hvilket omfang studerende med den nye erhvervs- og professionsrettede ungdomsuddannelse (epx) vil have behov for praktikum. Praktikum vil for eksempel

kunne tilrettelægges over nogle måneder delvist inden studiestart (op til fire uger) og delvist i studiets første måneder. Udviklingen af praktikum vil ske i samarbejde med erhvervsakademierne, professionshøjskolerne og centrale interessenter på området for at sikre den mest hensigtsmæssige tilrettelæggelse.

(48) Tilsvarende er partierne enige om, at praktikforløbene på uddannelserne skal forbedres, så de studerende i højere grad oplever lærerige og inspirerende praktikforløb. Partierne vil derfor prioritere midler til et kvalitetsløft af praktikperioderne, herunder et styrket samarbejde mellem praktiksteder og uddannelsesinstitutioner, så de studerende oplever en bedre kobling mellem undervisning og praktik, samt mere støtte og vejledning til de studerende i praktikperioderne.

(49) Undervisere med aktuelt kendskab til og erfaring fra praksis er afgørende for, at koblingen til praksis kan styrkes i uddannelserne. Partierne bakker derfor op om det igangværende arbejde med at revidere stillingsstrukturen for undervisere ved erhvervsakademier og professionshøjskoler, hvor der blandt andet arbejdes på at tilføje opgaver i tilknytning til erhvervet/professionen til stillingsindholdet for lektorer, så de i højere grad kan holde sig opdaterede på blandt andet aktuelle teknologier og metoder i praksis, og en ny mulighed for ansættelse af docenter med særligt fokus på praksis. Herudover bakker partierne op om det igangværende arbejde, hvor der afdækkes behov og muligheder for at etablere kombinationsstillinger med delt ansættelse i praksis og på en professionshøjskole eller et erhvervsakademi.

Fleksible uddannelsesmuligheder for flere

(50) De professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser skal være et attraktivt uddannelsesvalg for flere. Det kræver blandt andet flere forskellige, fleksible uddannelsesmuligheder, der passer til de studerendes forskellige behov, interesser og livssituationer.

Uddannelser der imødekommer studerende med forskellige forudsætninger, interesser og motivation

(51) Uddannelserne skal i højere grad kunne imødekomme, udfordre og løfte studerende med forskellige studieforudsætninger. Partierne er derfor enige om at prioritere midler til, at uddannelsesinstitutionerne kan styrke tilrettelæggelsen af uddannelserne på en måde, der i højere grad imødekommer de forskellige studerende. Det omhandler blandt andet særskilte og fagligt udfordrende forløb eller fag målrettet studerende med stærke studieforudsætninger.

(52) Dertil kommer mulighed for, at institutionerne kan etablere særlige, lokale toninger og profiler, der kan bidrage til at rekruttere nye grupper af studerende. Det kan forbedre uddannelsesstedernes muligheder for at profilere sig og skabe bedre muligheder for de studerende, der via deres uddannelse ønsker at opnå en særlig profil.

(53) Herudover udvides og styrkes indsatsen for studerende, der har udfordringer med at gennemføre et studie. Det kan blandt andet omhandle flere undervisere i relevante fag, mentorordninger eller særlige studiestartsforløb med faglig opkvalificering.

Nye deltids- og merituddannelser

(54) De professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser skal også være et attraktivt uddannelsesvalg for dem, der ønsker at arbejde ved siden af deres studie – eksempelvis hvis man senere i livet ønsker at videreuddanne sig eller skifte fagligt spor. Partierne er derfor enige om, at det fra 2030 skal være muligt at tage en professionsbachelor- eller erhvervsakademiuddannelse på deltid med sideløbende beskæftigelse uden deltagerbetaling og SU. I det kommende udviklingsarbejde om professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser på deltid afsøges desuden mulighederne for erhvervsbaseret uddannelse med sideløbende, relevant beskæftigelse inden for faget, hvor beskæftigelsen er tænkt sammen med uddannelsen.

(55) Herudover er partierne enige om, at der skal være bedre muligheder for at uddanne sig til lærer, pædagog, sygeplejerske eller socialrådgiver for personer med relevant erhvervs erfaring eller tidligere uddannelse via merituddannelser, så opkvalificering og sporskifte inden for velfærdsområdet bliver mere attraktivt.

(56) I forlængelse af den politiske aftale om folkeskolens kvalitetsprogram styrkes meritlæreruddannelsen fra 2025, samtidig med at deltagerbetalingen på uddannelsen halveres – så vidt muligt fra efteråret 2025.

(57) Herudover prioriteres der midler til et kvalitetsløft samt afskaffelse af deltagerbetalingen på meritpædagoguddannelsen og meritlæreruddannelsen fra 2030.

(58) Endelig er partierne enige om, at der fra og med 2030 etableres nye merituddannelser af høj kvalitet og uden deltagerbetaling til sygeplejerske og socialrådgiver. Den nye meritsygeplejerskeuddannelse vil – ligesom den ordinære sygeplejerskeuddannelse – skulle opfylde kravene i EU's anerkendelsesdirektiv.

Bedre og mere synlig vej fra ungdomsuddannelserne

(59) De professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser skal være synlige uddannelsesmuligheder, og flere unge skal have et bedre kendskab til de faglige aspekter, der knytter sig til uddannelserne og de professioner og erhverv, som de retter sig mod. Partierne er derfor enige om at afsætte midler til brobygningsaktiviteter på de videregående uddannelsesinstitutioner og styrket samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

(60) Partierne er herudover enige om, at det skal undersøges, om det faglige indhold i de treårige gymnasiale uddannelser i højere grad også kan inspirere unge til valg af professionsbacheloruddannelser, eksempelvis via nyt valgfag som pædagogik. Dette vil ske i sammenhæng med en generel gennemgang af det faglige indhold og niveau i de treårige gymnasiale uddannelser samt i sammenhæng med udviklingen af den nye erhvervs- og professionsrettede gymnasiale uddannelse, epx.

(61) Endelig er partierne enige om at mindske barriererne for erhvervsuddannede, der ønsker at videreudanne sig med en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse. Der igangsættes derfor et arbejde med at afsøge, om flere erhvervsuddannelser kan være adgangsgivende til professionsbacheloruddannelser, samt om adgangskravene i højere grad kan forenkles og koordineres på tværs af uddannelsessteder og beslægtede fagområder. Samtidig skal der skabes bedre rammer for optagelse af ansøgere på baggrund af konkrete, individuelle vurderinger, blandt andet så ufaglærte med relevant erfaring nemmere kan søge optagelse på en professionsbachelor- eller erhvervsakademiuddannelse. Det kan blandt andet omhandle tiltag for en mere koordineret og ensartet praksis på området og deling af erfaringer.

Større fleksibilitet i uddannelsessystemet

(62) Partierne er enige om, at det skal være nemmere at skifte studie undervejs, og at spildtiden i forbindelse med studieskift skal mindskes. Partierne er derfor enige om at igangsætte et arbejde med at afsøge, hvordan det kan blive nemmere at få merit for gennemførte elementer, hvis den studerende ønsker at skifte til en lignende uddannelse – eksempelvis via udvikling af fælles standarder for meritoverførsel på tværs af uddannelser og institutioner ved skift fra én uddannelse til en anden.

(63) Herudover er partierne enige om, at studerende, der afbryder deres uddannelse, kan få mulighed for at få certificering for gennemførte uddannelseselementer og specifikke erhvervede kompetencer, med henblik på at de kan træde ind på arbejdsmarkedet og varetage bestemte opgaver. I første omgang igangsættes et arbejde i relation til de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser med uddannelsesinstitutionerne og repræsentanter fra offentlige og private arbejdsgivere og arbejdstagere for at afdække mulighederne for,

hvordan kompetencer erhvervet gennem delvist gennemførte uddannelser kan omsættes til praktisk værdi på arbejdsmarkedet.

Understøttelse af studerende med funktionsnedsættelser

(64) Partierne er optagede af, at der er gode forhold for studerende med funktionsnedsættelser. Partierne noterer sig, at regeringen lægger op til at forenkle administrationen af specialpædagogisk støtte (SPS) for at sikre en hurtigere og smidigere adgang til støtten for alle uddannelser under SPS-ordningen, herunder at der ikke længere skal genansøges om SPS hvert halve år for studerende med varige funktionsnedsættelser, jf. *'Forberedt på fremtiden VII – En markant styrkelse af erhvervsuddannelserne'*. Derudover er partierne enige om, at det er vigtigt, at studerende modtager SPS på alle dele af uddannelsen, herunder også i praktikperioder. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil gå i dialog med institutionerne med henblik på at få afdækket eventuelle udfordringer, der kan opstå i forbindelse med praktikperioder, og hvordan disse udfordringer bedst imødegås.

Bedre vilkår for at drive professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser uden for de største byer

(65) Partierne har en ambition om at forbedre de økonomiske vilkår for at drive professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser uden for de største byer. Derfor fremrykkes den aktuelle indfasning af det regionale taxameter, så det allerede fra 2026 udgør 107 pct. Derudover forhøjes det regionale taxameter fra 107 pct. til 108 pct. i 2029-2030, til 109 pct. i 2031 og til 110 pct. i 2032 og frem. Partierne er enige om, at der på trods af faldende ungdomsårgange stadig skal være gode muligheder for at uddanne sig i hele landet. Samtidig er partierne enige om, at det er til fordel for sammenhængskraften i velfærdssamfundet og i Danmark generelt, når der er gode uddannelsesmuligheder uden for de største byer.

Nye uddannelsespladser på engelsksprogede professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser

(66) En del virksomheder oplever i dag rekrutteringsudfordringer. Særligt inden for STEM-/IT-området er der blandt virksomhederne efterspørgsel på, at internationale studerende kan uddanne sig og arbejde i landet.

(67) Partierne er derfor enige om at give uddannelsesinstitutionerne mulighed for at oprette 800 nye uddannelsespladser fra sommeroptaget 2027 på engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. De ekstra pladser kan både være på nye og eksisterende uddannelser.

(68) De nye uddannelsespladser skal oprettes uden for København og Aarhus og inden for STEM-/IT-området, herunder det maritime område, på uddannelser, hvor beskæftigelsen er høj blandt de nyuddannede og ledigheden lav. Samtidig skal det være uddannelser, hvor der er en forventning om, at mange af de studerende vælger at blive i Danmark og arbejde.

(69) Der udarbejdes en positivliste over uddannelsesområder, som opfylder de nævnte kriterier, og som anvendes ved fordelingen af de ekstra pladser. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil følge udmøntningen af de ekstra uddannelsespladser og indgå i dialog med institutionerne herom, herunder med fokus på at kriterierne efterleves. Aftalekredsen vil modtage en opfølgning på, hvordan de nye studiepladser er udmøntet.

(70) Partierne er desuden enige om at indføre mulighed for, at erhvervsakademier og professionshøjskoler – på linje med universiteterne – kan opkræve et depositum for visse udenlandske ansøgere i forbindelse med behandling af ansøgning om optagelse på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

Nye muligheder for praksisrettet efter- og videreuddannelse

Nye muligheder for praksisrettet efteruddannelse

(71) Uddannelse skal ikke kun være noget, man tager i begyndelsen af livet. Der skal være bedre muligheder for uddannelse, sporskifte og faglig udvikling gennem hele arbejdslivet.

(72) Partierne er derfor enige om, at der fra 2030 skal skabes nye efteruddannelses tilbud uden deltagerbetaling, så professionsbachelor og erhvervsakademiuddannede – senere i livet – kan dygtiggøre sig inden for deres fag. De nye efteruddannelses tilbud uden deltagerbetaling vil gælde for alle dimittender fra de professionsbacheloruddannelser, der er omfattet af den nye tilrettelæggelse med færre ECTS, dimittender fra de nye treårige erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser samt for alle erhvervsakademiuddannede. Det gælder også personer, der i dag har gennemført de pågældende uddannelser. Efteruddannelses tilbuddene skal kunne påbegyndes to år efter afsluttet uddannelse og skal kunne tages både på fuld tid med SU og som deltidsuddannelse uden SU. Der er ikke et loft over antallet af ECTS, den enkelte kan tage via de nye efteruddannelses tilbud.

(73) De nye efteruddannelses tilbud skal være praksisrettede og tæt koblet til grunduddannelserne. De skal medvirke til mere anvendelsesorienteret viden inden for fagene og give bedre mulighed for, at erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannede kan tilegne sig ny og relevant viden om deres arbejdsområde – for eksempel i forhold til anvendelse af nye teknologier – eller alternativt foretage et sporskifte i løbet af arbejdslivet.

(74) De nye praksisrettede efteruddannelses tilbud bliver målrettet aftagernes behov. Der vil derfor blive igangsat et udviklingsarbejde med uddannelsesinstitutionerne og centrale aktører, herunder repræsentanter fra offentlige og private arbejdsgivere og arbejdstagere, med henblik på at udvikle de konkrete forløb, som kan udbydes under rammerne af de nye muligheder for fri efteruddannelse. Uddannelsesinstitutionerne vil parallelt fortsat kunne udbyde eksisterende kurser og fag i det eksisterende voksen- og efteruddannelsessystem. Dette vil dog ske inden for det eksisterende voksen- og efteruddannelsessystem, dvs. med deltagerbetaling og uden SU. Udvikling af de nye efteruddannelsesforløb skal ses i sammenhæng med de eksisterende voksen- og efteruddannelses tilbud.

Nye praksisrettede professionsmasteruddannelser

(75) Partierne er enige om, at der skal være bedre videreuddannelses muligheder for professionsbachelor inden for velfærdsfagene, der ønsker at tage en overbygningsuddannelse målrettet arbejdet i den borgernære velfærdssektor.

(76) Der oprettes derfor nye praksisrettede professionsmasteruddannelser målrettet professionsbachelor. Professionsmasteruddannelserne skal udbydes af professionshøjskolerne og indplaceres på niveau 7 i kvalifikationsrammen med en praksisnær profil, som afspejler arbejdsmarkedets behov på velfærdsområderne. Uddannelserne skal adskille sig fra de nuværende kandidatuddannelser på universiteterne ved at fokusere på løsning af komplekse opgaver inden for velfærdsprofessionerne.

(77) Der etableres i alt 300 pladser på professionsmasteruddannelser i 2026 stigende til 650 uddannelsespladser ved fuld indfasning i 2028 fordelt på fire til seks professionsmasteruddannelser, herunder en psykologfaglig overbygningsuddannelse for lærere og pædagoger. På længere sigt fastsættes et årligt tilgangsløft på 1.200 pladser. Der vil således være mulighed for, at en eventuel ændret efterspørgsel fra arbejdsmarkedet løbende kan føre til tilpasninger af uddannelsesudbud. Ønsker professionshøjskoler i fremtiden at oprette yderligere professionsmasteruddannelsesudbud ud over de 650 pladser, skal relevansen af de nye uddannelser og nye udbud af eksisterende uddannelser vurderes efter samme proces som for øvrige videregående uddannelser.

(78) Professionsmasteruddannelserne oprettes i første omgang som ordinære uddannelser på 75 ECTS med SU. På sigt er det hensigten, at uddannelserne også skal kunne oprettes som deltidsuddannelser med sideløbende beskæftigelse – uden SU og uden deltagerbetaling.

(79) Professionsbachelorer skal fortsat have adgang til kandidatuddannelser på universitetet.

Friere rammer og færre mål

(80) Partierne ønsker at gøre op med den detailregulering, der præger dele af det erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesområde. Der skal i højere grad gives frihed til, at institutionerne kan fastlægge uddannelsernes indhold og tilpasse uddannelsesforløbene efter faglige hensyn og studentersammensætningen på den enkelte institution.

(81) I den nye tilrettelæggelse af uddannelserne skal der derfor være fokus på en tydelig rammestyring ud fra centralt fastlagte, overordnede formål og grundlæggende rammer for uddannelserne.

(82) Der indføres således nye og forenklede hovedbekendtgørelser for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne, hvor de grundlæggende strukturer for uddannelserne fastlægges. Hovedbekendtgørelserne skal give institutionerne en større fleksibilitet til at definere omfanget og indholdet af fagelementerne i uddannelsernes studieordninger. På enkelte uddannelser kan der fortsat være uddannelsesspecifikke bekendtgørelser.

Udvikling og implementering

(83) Der er med reformen tale om en større ændring af de professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser, og reformens elementer implementeres gradvist frem mod 2030.

(84) Reformen indebærer således et udviklings- og implementeringsarbejde, som vil strække sig over en år-række. Implementeringen af de enkelte reformelementer vil ske i en række faglige implementeringsspor forankret i Uddannelses- og Forskningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsstyrelsen i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og de relevante aktører omkring de enkelte uddannelser og konkrete reformelementer, herunder repræsentanter fra offentlige og private arbejdsgivere og arbejdstagere, *jf. tillægsnotat om implementering af reform af professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser.*

(85) Uddannelses- og forskningsministeren vil årligt holde aftalekredsen orienteret om reformens implementering.

Reformøkonomi

(86) Det samlede reformprovenu udgør knap 2 mia. kr. fuldt indfaset i 2032. Reformens samlede virkning på den strukturelle beskæftigelse er 3.600 fuldtidsbeskæftigede i 2032.

(87) Aftalen indebærer samlet en prioritering til tiltag på det professions- og erhvervsrettede videregående uddannelsesområde på knap 2 mia. kr. fuldt indfaset i 2032.

(88) Partierne er enige om at prioritere 1.110 mio. kr. i 2032 til uddannelseskvalitet, nye uddannelsesveje og efter- og videreuddannelse på professionsbacheloruddannelsesområdet, herunder til flere undervisningsti-

mer, styrket praktik og et særskilt løft af de velfærdsrettede professionsbacheloruddannelser. Derudover prioriteres 630 mio. kr. i 2032 til uddannelseskvalitet, nye uddannelsesveje og efter- og videreuddannelse på erhvervsakademiuddannelsesområdet, herunder til mere og bedre undervisning, nye erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser og nye etårige overbygningsuddannelser. Endelig prioriteres 200 mio. kr. i 2032 til øvrige initiativer, som retter sig mod både professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelsesområdet, herunder til styrket praktikindsats i kommuner og regioner samt tværgående initiativer i form af forhøjelse af regionalt taxameter og flere engelsksprogede uddannelsespladser.

* * *

(89) Finansieringen følger af det direkte provenu fra reformelementer, som isoleret set er provenuskabende. Med reformen geninvesteres således 830 mio. kr. i 2032 som følge af mindreprovenu til taxameter og SU. Hertil kommer udmøntning af økonomiske rammer afsat med universitetsreformen og folkeskolens kvalitetsprogram samt udmøntning af størstedelen af rammen afsat til børn, unge og uddannelse med SU-reformen på samlet 1.050 mio. kr. i 2032. Der prioriteres endvidere 60 mio. kr. fra råderummet i 2032.

(90) Med *Aftalen om rammerne fra reform af universitetsuddannelserne i Danmark* afsatte forligskredsen bag aftalen 210 mio. kr. årligt fra 2025 stigende til 320 mio. kr. årligt fra 2029 til de velfærdsrettede professionsbacheloruddannelser, som udmøntes med reformen. Fra samme aftale afsatte forligskredsen 230 mio. kr. årligt fra 2030 til en ramme til børn og unge, som ligeledes udmøntes med reformen.

(91) Ligeledes udmøntes fra 2025 50 mio. kr. årligt fra *Aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram* til investeringer i meritlæreruddannelsen og professionsmasteruddannelserne.

(92) Herudover er partierne enige om at anvende 70 mio. kr. årligt i 2027 stigende til 450 mio. kr. i 2031 fra rammen til børn, unge og uddannelse afsat med SU-reformen.

(93) Endelig er partierne enige om i 2026 og 2027 at prioritere hhv. 100 mio. kr. og 150 mio. kr. fra forbedret indkøb på selvejende institutioner.

Tabel 1

Økonomi i Reform af professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne i Danmark

Mio. kr. (2025-niveau)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2075
(1) Finansiering	270	360	570	900	1.260	1.630	1.840	1.940	2.050
Direkte provenu som følge af reformelementer ¹	-	-	20	80	330	640	780	830	850
- heraf taxameter	-	-	-	-	70	290	400	440	450
- heraf SU (efter skat og tilbageløb)	-	-	20	80	260	350	380	390	400
Midler fra Universitetsreform ²	210	220	270	270	320	550	550	550	550
Midler fra Folkeskoleaftale ³	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Midler fra SU-reformprovenu ⁴	-	-	70	150	330	390	450	450	440
Midler fra forbedret indkøb på selvejende institutioner	-	100	150	-	-	-	-	-	-
Råderumsfinansiering	-	-	10	350	220	-	-	60	160
(2) Prioriteringer på professionsbacheloruddannelsesområdet	260	300	450	640	800	1.010	1.070	1.110	1.080
Uddannelseskvalitet	210	240	320	430	530	650	670	660	670
- Undervisning af højere kvalitet ⁵	-	50	140	250	260	260	260	250	250
- Særskilt løft af pædagoguddannelsen ⁶	70	70	70	70	90	140	140	140	140
- Særskilt løft af socialrådgiveruddannelsen ⁶	50	50	50	50	70	100	100	100	100
- Særskilt løft af fysioterapeut-, ergoterapeut-, ernæring og sundhed-, optometrist- og psykomotorikuddannelsen ⁶	20	20	20	20	40	70	60	60	60
- Særskilt løft af sygeplejerskeuddannelsen ⁶	10	10	10	10	10	10	20	30	30
- Simulationsfaciliteter på sundhedsuddannelserne ⁶	60	40	20	-	-	-	-	-	-
- Styrket praktik ⁵	-	10	10	40	70	70	90	100	90
Nye uddannelsesveje	30	30	40	60	70	160	200	250	250
- Uddannelsesstilrettelæggelse ift. diverse studenterpopulationer ⁵	-	<10	<10	<10	10	20	30	40	40
- Bedre mulighed for profiler og toninger	-	<10	10	10	10	20	30	40	40
- Nye og bedre merituddannelser på velfærdsområdet og styrket meritlæreruddannelse	30	30	30	30	30	70	100	130	130
- Brobygning og vejledning fra ungdomsuddannelserne ^{5,7}	-	<10	10	20	30	30	20	20	20
- Professionsbacheloruddannelser på deltid ⁵	-	-	-	-	-	10	10	10	10
Efter- og videreuddannelse	30	30	90	150	190	200	200	200	160
- Professionsmasteruddannelser	30	30	90	150	190	200	200	200	40
- Nye muligheder for fri efteruddannelse	-	-	-	-	-	-	-	<10	120
(3) Prioriteringer på erhvervsakademiuddannelsesområdet	-	20	70	160	310	450	600	630	770
Uddannelseskvalitet	-	20	60	130	250	300	260	230	230
- Undervisning af højere kvalitet ^{5,9}	-	10	40	90	210	250	220	180	180
- Styrket praktik ⁵	-	<10	10	30	50	50	50	50	50
Nye uddannelsesveje	-	10	10	20	30	100	250	310	390
- Nye treårige erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser	-	-	-	<10	10	70	210	260	340
- Uddannelsesstilrettelæggelse ift. diverse studenterpopulationer ⁵	-	<10	<10	<10	<10	10	10	20	20
- Bedre mulighed for profiler og toninger	-	<10	<10	<10	<10	10	10	10	10
- Praktikum	-	<10	10	10	10	10	10	10	10
- Brobygning og vejledning fra ungdomsuddannelserne ^{5,7}	-	<10	<10	10	10	10	10	10	10
- Erhvervsakademiuddannelser på deltid ⁵	-	-	-	-	-	<10	<10	<10	<10
Efter- og videreuddannelse	-	-	-	10	30	50	90	100	150
- Nye etårige overbygningsuddannelser	-	-	-	10	30	50	90	90	130
- Nye muligheder for fri efteruddannelse	-	-	-	-	-	<10	<10	<10	30
(4) Øvrige, herunder tværgående, prioriteringer	<10	30	60	110	150	170	180	200	200
Styrket praktikindsats i kommuner og regioner	-	20	50	70	70	70	50	50	50

- Pulje til udvikling af nye praktikformater	-	20	20	-	-	-	-	-	-
- Reserve til uddannelse af flere praktikvejledere mv.	-	-	30	70	70	70	50	50	50
Styrkelse af musik i pædagoguddannelsen ⁸	-	-	10	20	20	20	20	20	20
Ramme til styrkelse af erhvervsbaserede uddannelser	-	-	10	10	10	10	10	10	10
Fremrykning af regionalt taxameter til 107 pct. til erhvervsakademier og professionshøjskoler	-	20	-	-	-	-	-	-	-
Forhøjelse af regionalt taxameter fra 107 pct. stigende til 110 pct. til erhvervsakademier og professionshøjskoler	-	-	-	-	20	20	40	60	60
Ramme til oprettelse af 100 pladser uden karens på etårige overbygningssuddannelser på deltid	-	-	-	10	20	20	20	20	30
Flere engelsksprogede uddannelsespladser	-	-	<10	<10	10	30	40	40	40
Administration i Uddannelses- og Forskningsministeriet	<10	<10	<10	<10	-	-	-	-	-
Balance (1) - (2) - (3) - (4)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Memo: Indirekte provenu fra øget arbejdsudbud sfa. reformelementer¹</i>	-	-	60	200	700	980	1.090	1.120	1.310

Anm.: Afrundet til nærmeste 10 mio. kr., hvorfor afvigelser i summen kan forekomme. Der er afsat økonomi til implementerings- og administrationsomkostninger i Uddannelses- og Forskningsministeriet svarende til tre årsværk i 2025-2028.

1) Isoleret virkning fra provenuskabende reformelementer, som vedrører, at professionsbacheloruddannelserne fremover tilrettelægges med 15 ECTS færre end i dag, at top-up-uddannelserne på erhvervsakademierområdet udfases, og at de studerende på professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser fremover færdiggør deres uddannelse en måned tidligere som følge af fremrykket studieafslutning.

2) Udmøntning af ramme til investeringer i videregående velfærdsrettede professionsbacheloruddannelser og ramme til børn og unge afsat med *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark* af juni 2023.

3) Udmøntning af midler til styrket meritlæreruddannelse og videreuddannelse fra *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse* af marts 2024.

4) Udmøntning af størstedelen af rammen til børn, unge og uddannelse fra SU-reformen.

5) Der er tale om et konkret tværgående initiativ (eller der indgår et tværgående initiativ i den pågældende prioritering), som retter sig mod både professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelsesområdet. Fordelingen mellem de to områder tager udgangspunkt i den relative, antagne STÅ-fordeling mellem professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelsesområdet ved fuld indfasning i 2032. Fordelingen kan påvirkes af den endelige udmøntning.

6) Fordelingen af midlerne fra universitetsreformen mellem de forskellige uddannelser er illustrativt baseret på den seneste fremskrivning af aktiviteten på de enkelte uddannelser, som også ligger til grund for finansloven for 2025. I fordelingen af midlerne fra universitetsreformen er følgende velfærdsrettede uddannelser løftet til én ny takst: Socialrådgiver, fysioterapeut, ergoterapeut, ernæring og sundhed, optometrist og psykomotorik. Uddannelserne løftes samlet set til omtrent samme niveau som læreruddannelsen. Pædagoguddannelsen løftes til samme takstniveau og opnår i tillæg hertil et yderligere tilskud som følge af initiativet om styrkelse af musik i pædagoguddannelsen. Den endelige fordeling af midlerne vil afhænge af den konkrete udmøntning og model for indfasning samt udviklingen i aktivitetsfremskrivningen.

7) En delmængde af midlerne udmøntes som øget bevilling til Studievalg Danmark.

8) Der skal tages stilling til konkret model for udmøntning af midler til styrkelse af musik i pædagoguddannelsen.

9) Heri indgår et midlertidigt generelt kvalitetsløft på erhvervsakademiuddannelsesområdet på hhv. 30 mio. kr. i 2029, 70 mio. kr. i 2030 og 30 mio. kr. i 2031.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

* * *

(94) Hovedparten af reformøkonomiens prioriteringer udmøntes via bloktilskuddet til uddannelsesinstitutionerne, herunder aktivitetstilskud (takster) og grundtilskud samt øvrige uddannelsesstilskud. En del af prioriteringerne tilfalder andre aktører, herunder kommuner og regioner, ligesom en del tilfalder de studerende i form af SU.

(95) Midlerne fra initiativerne "*Undervisning af højere kvalitet*", "*Styrket praktik*", "*Uddannelsesrettelæggelse ift. diverse studenterpopulationer*" og "*Bedre muligheder for profiler og toninger*" samt hovedparten af midlerne fra initiativet "*Brobygning og vejledning fra ungdomsuddannelserne*" prioriteres til et generelt kvalitetsløft på professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne omfattet af reformen.

(96) Kvalitetsløftet udmøntes som et generelt løft af uddannelsesstaksterne for professionsbacheloruddannelser og erhvervsakademiuddannelser, som er omfattet af reformen og udbydes på erhvervsakademier og professionshøjskoler, og som et løft af grundtilskuddene til uddannelsesinstitutionerne. Det forventes, at der med de afsatte midler vil kunne opnås et generelt takstløft på 10-15 procent fuldt indfaset i 2032 for disse uddannelser.

(97) Socialrådgiver-, fysioterapeut-, ergoterapeut-, ernæring og sundheds-, optometrist- og psykomotorikuddannelserne på erhvervsakademier og professionshøjskoler løftes til én fælles undervisningstakst, som ligger væsentligt over de nuværende niveauer, og som ligger på omtrent samme niveau som undervisningstilskuddet til læreruddannelsen.

(98) Pædagoguddannelsen løftes tilsvarende de øvrige velfærdsrettede uddannelser, der nævnes i pkt. 97. Hertil kommer et særskilt tilskud af pædagoguddannelsen med fokus på musik, jf. pkt. 27.

(99) Det tilstræbes, at reformøkonomiens nettovirkning på uddannelsesinstitutionernes økonomi afspejler den fordeling, der udgør grundlaget for bevillingssystemet for videregående uddannelser i dag. Det vil sige, at ca. 75 pct. af reformens effekt på de ordinære uddannelser (heltidsuddannelserne) udmøntes som aktivitetstilskud, og ca. 25 pct. udmøntes som grundtilskud, når reformen er fuldt indfaset.

(100) Udbud af uddannelser omfattet af reformen på universiteter løftes til omtrent samme niveau som uddannelser udbudt på erhvervsakademier og professionshøjskoler via løft af uddannelsesstakster og løft af grundtilskud.

(101) For at understøtte uddannelsesudbuddene uden for de største byer er partierne enige om at fremrykke den fulde indfasning af det regionale taxameter (jf. *Aftale om flere og bedre uddannelser i hele Danmark* fra 2021) fra 2027 til 2026 for erhvervsakademier, professionshøjskoler, maritime uddannelsesinstitutioner, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole og Den frie Lærerskole. Dertil løftes det regionale taxameter fra 107 pct. til 108 pct. i 2029-2030, til 109 pct. i 2031 og til 110 pct. i 2032 og frem for samme institutioner.

Opfølgning på reformen

(102) Partierne er enige om, at de store prioriteringer til det professions- og erhvervsrettede videregående uddannelsesområde ikke skal gå til administration, men skal omsættes til konkrete kvalitetsforbedringer for de studerende på uddannelserne i form af initiativerne defineret med denne aftale.

(103) Prioriteringerne vil blive fulgt af en kvalitetsaftale mellem uddannelsesinstitutionerne og uddannelses- og forskningsministeren. Aftalen skal understøtte, at udmøntningen af økonomien realiserer de politiske intentioner og konkrete reforminitiativer, men at der fortsat er råderum på de enkelte institutioner til at håndtere lokale behov og prioriteter.

Forlig

(104) For at skabe rammerne for en succesfuld implementering af reformen er partierne enige om, at en række elementer i reformaftalen har karakter af et forlig. Forliget gælder ikke erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelsesområdet bredt, men følgende, centrale elementer i aftalen:

- Indførelsen af en ny struktur på erhvervsakademiuddannelsesområdet, således at top-up-uddannelserne udfases og erstattes af nye etårige overbygningsuddannelser og nye treårige erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser.
- Tilrettelæggelse af professionsbacheloruddannelserne med 15 ECTS færre end i dag.
- Fremrykket studieafslutning på både erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne.
- Indførelsen af en ny praksisrettet professionsmasteruddannelse på 75 ECTS.
- Den afsatte reserve til uddannelse af praktikvejledere på pædagog- og socialrådgiveruddannelserne i kommuner og regioner. Hvis der ikke kan opnås en aftale med kommuner og regioner, vil aftalepartierne skulle tage stilling til anvendelsen af midlerne.

Resten af aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for den nødvendige lovgivning, men står herefter frit.